

ד ח ו ן

שלום רב,

הנדון: הערמת קשיים בפני קיום הפגנה בכיכר ספרא

אנו פונים אליך בדרישה דחופה להורות לגורמים הרלוונטיים בעירייה להימנע מלפגוע בחופש המחאה באמצעות הצבת דרישה לקבלת אישור מראש מן העירייה לעריכת הפגנה והתניית תנאים נוספים לעריכת ההפגנה, והכל כפי שמפורט להלן:

1. בחודשים האחרונים מנהלים תושבי בית צפאפא מאבק נגד העברת כביש 4 דרך שכונתם. בחודש ינואר האחרון ביקשו התושבים להפגין נגד סלילת הכביש בכיכר ספרא הנמצאת בסמוך לבניין העירייה. מארגני ההפגנה פנו לתחנת המשטרה לב הבירה על מנת להוציא רישיון להפגנה. בתחנה פגשו את רס"ם יואל גולברי מאגף מבצעים אשר בישר להם כי כיכר ספרא נמצאת בבעלות פרטית של עיריית ירושלים, וכי לצורך עריכת הפגנות בכיכר ספרא, אין די ברישיון המשטרה, אלא יש לקבל רישיון להפגנה אף מעיריית ירושלים. המארגנים פעלו על פי הוראת הקצין ופנו אל העירייה להוציא רישיון להפגנה. עד לאחרונה אישרה העירייה את קיומן של מספר ההפגנות של תושבי בית צפאפא בכיכר ספרא במתכונת זו.
2. בתחילת חודש מרץ ביקשו המפגינים לערוך הפגנה נוספת בכיכר ספרא. לאור הנחיית המשטרה שתוארה לעיל, פנה בתאריך 4.3.13 מר מאיר מרגלית, חבר מועצת העיר, אשר לקח חלק בארגון ההפגנה, לקבל רישיון להפגנה מעיריית ירושלים. הבקשה הוגשה על טופס של העירייה שכותרתו: "בקשת רישיון לעצרת/אסיפה/תהלוכה/הפגנה". בבקשה נכתב כי צפויים להשתתף בהפגנה כאלף איש, וכי במהלכה ייעשה שימוש במגפון ובשלטים בלבד.
3. בפסקה 9 בטופס הבקשה, הנושאת את הכותרת "התייחסות אחראי בטחון העירייה", מפורטים מספר תנאים נוספים לקיום ההפגנה, וביניהם: **ההפגנה מחייבת רישיון המשטרה**, חל איסור על שימוש במערכות הגברה ומגפונים, חל איסור מוחלט להיכנס לבניינים, ועוד. טופס בקשת הרישיון **מצ"ב ומסומן נספח א**.
4. באותו יום התקבל אישור העירייה לבקשה על גבי אותו טופס בקשה שהוגש (נספח א). על הטופס חתומים מנהל אגף לחירום וביטחון, מנהל מנהלת קריית העירייה ומנכ"ל העירייה. לצד חתימתו של מנכ"ל העירייה, מר יוסי היימן, הוסף בכתב יד כי האישור **"מותנה באישור המשטרה; ללא אישור ההפגנה לא מאושרת!"**.

5. בשלב זה פנו אלינו מארגני ההפגנה על מנת לקבל ייעוץ משפטי אודות חובתם לקבל אישור מן העירייה לעריכת הפגנות וסמכותה להציב תנאים נוספים לעריכתן, כגון רישיון המשטרה.
6. אין בסמכות הרשות המקומית לאשר, לסרב או להתנות תנאים לקיום הפגנות במרחב הציבורי. המשטרה היא הגוף השלטוני היחיד לו ניתנו על ידי המחוקק סמכויות רישוי הפגנות (ראה סעיפים 84-85 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971; כן ראה סעיף 6.ג.7(ב) לפקודת המטה הארצי של משטרת ישראל בדבר רישוי אסיפות ותהלוכות, הקובע כי "אין צורך בהסכמת הרשות הציבורית לקיום הפגנה שנועדה להתקיים במקרקעין הפתוחים לציבור הרחב ושהכניסה אליהם חופשית ואינה מוגבלת בתנאים" (פקודה מספר 12.01.06 מיום 30.12.94)). מכתבו של יועמ"ש המשטרה אלינו בעניין זה מיום 2.9.12 מצ"ב ומסומן נספח ב.
7. גם בפסיקה נקבע כי הסמכות לאשר או לשלול הפגנות נתונה בידי המשטרה בלבד [בג"ץ 5277/07 ברנך מרזל נ' מפקד מחוז ירושלים (פורסם בנבו, 20.6.07) פסקה 8 לפסק הדין של הנשיאה ביניש]. בדומה קובעת הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, כי מקרקעין פתוחים לציבור נועדו גם לעריכת הפגנות, ואין להתנות רישיון להפגנה בקבלת הסכמה מאת הרשות המקומית (סעיף 15ב להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 3.1200 בדבר חירות ההפגנה).
8. למעלה מן הדרוש נציין, כי ההפגנה המתוכננת, כפי שתוארה בסעיף 2 לעיל, הינה משמרת מחאה אשר על פי החוק אינה דורשת כלל את רישיון המשטרה, שכן אינה כוללת השמעת נאומים או תהלוכה.
9. בשל כל אלה, הבהירה האגודה לזכויות האזרח לפונים אליה כי אין צורך להגיש לעירייה בקשה לקיים את ההפגנה והעירייה איננה מוסמכת להתנות את קיומה באישורה מראש ובתנאים נוספים, כגון אלה שהופיעו בטופס הבקשה לקיום ההפגנה.
10. ככל הידוע לנו, בכוונתם של תושבי בית צפאפא לקיים הפגנות נוספות בכיכר ספרא בעתיד הקרוב. לפיכך, אנו פונים אליך בבקשה:
- א. להורות לגורמי העירייה השונים להימנע מהערמת קשיים נוספים בפני תושבי בית צפאפא המבקשים לקיים הפגנות בעתיד, בכיכר ספרא או בכל מקום אחר ברחבי העיר.
- ב. לפעול לביטול טופס הבקשה שקבעה העירייה לעריכת הפגנות ותהלוכות ברחבי העיר ולהבהיר את המצב המשפטי לאשורו.
11. אבקש להשיב למכתב זה בתוך שבוע ימים. ככל שלא נקבל תשובה, נראה בכך משום סירוב לבקשותינו ונאלץ לפנות בעניין לערכאות המשפטיות.

בכבוד רב,

שרונה אליהו-חי, עו"ד

נסרין עליאן, עו"ד

העתקים:

מר ניר ברקת, ראש עיריית ירושלים, בפקס: 02-6296014
 מר יוסי היימן, מנכ"ל עיריית ירושלים, בפקס: 02-6296021
 תת ניצב שאול גורדון, היועץ המשפטי, משטרת ישראל - המטה הארצי, בפקס: 02-5898762
 סני"צ רונן אבניאלי, מפקד תחנת לב הבירה, ירושלים, בפקס: 02-5898919